

SPRAWOZDANIE
z dotychczasowej realizacji
Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024
za rok 2023

I. WPROWADZENIE

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 17) został nałożony na gminy obowiązek opracowania oraz realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny ukierunkowanych na działania w tym zakresie i wskazujących podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań.

Rada Gminy Osie przyjęła Uchwałą nr XXVI/211/21 z dnia 28.12.2021 r. Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Osie na lata 2022 – 2024.

Zgodnie z art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Niniejsze sprawozdanie obrazuje działania gminy Osie, w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2023 r. - w odniesieniu do Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Osie na lata 2022 - 2024. W gminie Osie podejmowanych jest szereg działań na rzecz dziecka i rodziny. Dynamiczne przemiany zachodzące w społeczeństwie polskim, oprócz pozytywnych skutków, powodują także nasilenie się wielu negatywnych zjawisk takich jak: bezrobocie, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, eurosieroctwo, brak poczucia bezpieczeństwa, bezradność opiekuńczo - wychowawcza, patologie, przemoc. Zjawiska te nierzadko prowadzą do rozpadu rodziny, czy też pogłębiają bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Pozostawienie rodziny bez odpowiedniego wsparcia i pomocy specjalistycznej powoduje jej postępującą degradację i skutkuje różnorodnymi konsekwencjami, które najbardziej dotyczą dzieci. Prezentowane poniżej sprawozdanie obrazuje działania podejmowane w ramach wszechstronnej pracy z rodziną, której celem było wsparcie oraz ukazanie właściwych kierunków w wypełnianiu funkcji rodzicielskich. Współpraca wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami polegała na objęciu pomocą rodziny naturalnej już na początkowym etapie występujących problemów, tak by nie dopuścić do ich eskalacji, której konsekwencją może być umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

II. CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY I ICH REALIZACJA

Program zakładał następujący cel główny: Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci oraz profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Cel główny był realizowany poprzez cele szczegółowe, t. j:

1. Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.

1.1. Świadczenie pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych. Ze świadczeń finansowych GOPS w 2023 r. skorzystało 97 rodzin.

1.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu. Ogółem w 2023 r. objętych dożywianiem zostało 57 dzieci z 25 rodzin.

1.3. Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych. W roku 2023 stypendia szkolne oraz zasiłki szkolne otrzymało 16 dzieci.

2. Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmacnianie zasobów tkwiących w rodzinach.

2.1. Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo- wychowawczym. Pracownicy socjalni GOPS w Osiu prowadzą systematyczną pracę socjalną, mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Pracownicy socjalni w 2023 r. prowadzili pracę socjalną w 157 rodzinach (liczba osób w tych rodzinach- 408).

2.2. Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.

Ze stałych porad terapeuty uzależnień i psychologa, skorzystały 22 osoby. Udzielono 173 porad indywidualnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych, doświadczających przemocy, stosujących przemoc.

2.3. Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci.

Zakup i dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w szkole.

2.4. Zapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych pomocy asystenta rodziny.

W roku 2023 z rodzinami potrzebującymi wsparcia pracował 1 asystent rodziny, który na wniosek pracowników socjalnych prowadził pracę z rodziną. Swoim działaniem obejmował 12 rodzin (1. dzieci w rodz. 34). Asystent opracował i realizował plany pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Współpracował również w przypadku dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej z koordynatorem pieczy zastępczej, jak również z innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Wydatki na wynagrodzenie asystentów pochodziły z różnych źródeł i stanowiły łączną kwotę 45 978,36 zł. w tym: - 8 390,55 zł. środki resortowe w związku z realizacją „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2023 r.”, środki własne gminy- 37 587,81 zł. Stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji wspierających rodzinę poprzez uczestniczenie w szkoleniach, prelekcjach, konferencjach z zakresu problematyki rodzinnej. W ramach tego działania szczególny nacisk położono na udoskonalanie warsztatu pracy asystenta rodziny.

2.5. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój świetlic opiekuńczo- wychowawczych oraz poprzez sport, rekreację i kulturę.

Zajęcia te prowadzono w następujących placówkach:

- w świetlicy wiejskiej w Pruskich- 144 godziny,
- w świetlicy wiejskiej w Miedźnie- 117 godzin,
- w świetlicy wiejskiej Brzezinach- 117 godzin,
- w świetlicy w Tleniu- 90 godzin,

- w GOK w Osiu- 117 godzin

Razem świetlice zrealizowały 585 godzin zajęć opiekuńczych dla ok. 90 dzieci.

3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

3.1. Organizowanie i dofinansowanie zajęć poza lekcyjnych i poza edukacyjnych.

a) Zajęcia edukacyjne z elementami profilaktyki antyalkoholowej, antynarkotykowej oraz promujące zdrowy, ekologiczny styl życia dla dzieci i młodzieży.

b) Dofinansowanie do wypoczynku letniego w Krynicy Morskiej oraz Rzucewie dla ok. 40 dzieci.

c) Konferencja „Wspólna droga w walce z uzależnieniami behawioralnymi, demoralizacją i przemocą domową”.

d) Cykl zajęć „Sport to zdrowie zajęcia z profilaktyką alkoholową, narkotykową, behawioralną” dla dzieci i młodzieży.

W szczególnych sytuacjach życiowych rodziny mogą również skorzystać z pomocy w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, z tej formy wsparcia w 2023 r. skorzystało 11 dzieci z 9 rodzin (zadania zlecone).

Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem oraz ścisła współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny, mające na celu zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych środowisk rodzinnych przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Pracownicy socjalni monitorują sytuację dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem oraz podejmują działania w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym. Uczestniczą w spotkaniach inicjowanych przez PCPR, mających na celu wymianę informacji i zacieśnienie współpracy w celu kompleksowej pomocy interdyscyplinarnej.

Mimo wszechstronnych działań na rzecz dziecka i rodziny, jak również szeroko prowadzonej pracy socjalnej w 2023 r. z terenu gminy Osie w pieczy zastępczej przebywało 3 dzieci. Koszt pobytu w pieczy zastępczej za, które ponoszona jest odpłatność 10%, 30% i 50% całkowitych kosztów utrzymania wyniósł w 2023 r.- 23 207,62 zł.

III. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu odbywała się na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w programie. Zadania były i nadal będą realizowane w sposób ciągły, długofalowy i systematyczny w ramach czasowych objętych programem na lata 2022- 2024

IV. PRZEWIDYWANE EFEKTY I REZULTATY

1. Funkcjonowanie społeczne dzieci, młodzieży i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym uległo częściowej poprawie. Są jednak środowiska, które wymagają dalszego wsparcia asystenta rodziny.
2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych utrzymuje się na tym samym poziomie.
3. Utrzymano dostępność dla rodzin do poradnictwa specjalistycznego.
4. Rodziny nabywają umiejętności i wiedzę na temat właściwego rozwiązywania konfliktów emocjonalnych, wewnątrzrodzinnych oraz w odniesieniu do dzieci nabywają one umiejętności właściwego rozwiązywania konfliktów w środowisku szkolnym i grupie rówieśniczej.
5. Rodziny korzystają z ofert, które umożliwiają im integrację w społeczności lokalnej.
6. Organizacje lokalne angażują się w podejmowanie działań środowiskowych na rzecz dzieci i rodzin.
7. W pracy na rzecz rodzin wykorzystuje się istniejące zasoby.

V. PARTNERZY

Na terenie Gminy Osie w budowę lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami wymagającymi wielokierunkowej pomocy do jej realizacji zaangażowani są:

- placówki oświatowe i kulturalne;
- Komenda Policji w Świeciu;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osiu;
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Osiu;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu;
- Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu;
- publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej;
- organizacje pozarządowe;
- parafie.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja zadań programu była finansowana z budżetu gminy, budżetu państwa oraz innych źródeł finansowania.

VII. EWALUACJA I MONITOROWANIE PROGRAMU

Mając na uwadze skuteczność w wspieraniu rodzin, które wymagają wsparcia w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych konieczne jest utrzymywanie dotychczasowego kierunku działań. Istotne jest aby system wspierania rodziny na terenie gminy Osie nie ograniczał się tylko do działań ściśle związanych z pomocą społeczną i nie był adresowany wyłącznie do rodzin, które już są dotknięte problemami opiekuńczo- wychowawczymi. Ważnym elementem działań podejmowanych przez wszystkie instytucje i organizacje funkcjonujące na terenie gminy powinny być działania profilaktyczne, w tym: informacyjne, edukacyjne, integracyjne i aktywizujące.

Ewaluacją i monitoringiem programu zajmował się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiu, w oparciu o dane własne oraz dane pozyskane od partnerów. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami, na bieżąco były one weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

VIII. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

1. Opracowanie i przyjęcie 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027
2. Kontynuacja zadania związanego z zapewnieniem rodzinom przewyżającym trudności wychowawcze wsparcia i pomocy ze strony asystenta rodziny- utrzymanie zatrudnienia.
3. Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Ośrodka a także innych specjalistów zajmujących się pracą z rodziną, pracujących w instytucjach i organizacjach funkcjonujących na terenie gminy Osie.
4. Zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci z terenu gminy Osie w systemie pieczy zastępczej.
5. Realizacja zajęć warsztatowych, form wykładowych oraz dystrybucja artykułów skierowanych do rodziców, mających na celu wsparcie ich w wypełnianiu funkcji wychowawczych.